

GLE DAMO • V **SNG Nova Gorica** so sezono začeli z *Zgodbami iz Dunajskega gozda* in jo nadaljujejo z novogoriško-koprsko koprodukcijo *Tutošomato*

Fašisti in mafijci, vmes pa ljudje

Napetost med žensko in moškim družici sicer zelo različni predstavi, prvi na velikem odru **Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica** v tej sezoni: *Zgodbe iz Dunajskega gozda* in komedijo *Tutošomato*, četrto v nizu sodelovanj med avtorjem Iztokom Mlakarjem in režiserjem Vitom Tauferjem.

• ANDRAŽ GOMBAČ

Na Sušaku pri Reki rojen avstrijsko-madžarski pisatelj in dramatik Ödön von Horváth (1901-1938) je med neurjem v Parizu pod odlomljeno drevno vejo obležal pred izbruhom druge svetovne vojne, prihranjen mu je bil strašen izbruh malomeščanskega duha, ki ga je večje portretiral v svoji najuspešnejši drami *Zgodbe iz Dunajskega gozda*.

Četrto slovensko postavitve je režiral **Primož Ekart** ob dramaturški asistenci **Simone Hamer**. Drama v prevodu **Mojce Kranjc** ni utrpela nasilnega aktualiziranja, nasprotno, kostumi **Belinde Radulović** so historično veristični, nekaj komentarjev dodajo le projekcije citatov iz knjige Eliasa Canettija *Množica in moč* in pa občasna vključitev - resda ne najbolj nujne - neme množice mladih statistov.

Prav pusta, siva večina je najnevarnejša, se izkazuje v ritmu dunajskih valčkov, ki jih vse bolj preglašajo zlovesče koračnice (avtor glasbe je **Davor Herceg**). Scenografinja **Vasilija Fišer** je dogajanje postavila na poševen lesen odrček, nekakšen nagnjen splav, ki služi kot vsakršno prizorišče. Zunanjih pomagal je malo, vsa teža je na igralcih, ki jih je vodil njihov kolega Ekart. Gostujoča **Nataša Kesser** zadržano, ponotranjeno upodobi bolečino in upornost mlade Marianne, ukleščene med patriarhal-

no-cerkvena pravila, med določenega ji moža Oskarja (**Peter Harl**) in pokvarjenega zapeljivca Alfreda (**Jure Kopusar**). Vrsto likov oživijo **Helena Peršuh**, **Teja Glažar**, **Jernej Čampelj**, **Marjuta Slamič**, **Blaž Valič**, **Miha Nemeč**, **Gorazd Jakomini**, **Dušanka Ristić**, **Andrijana Boškoska Batič**, **Žiga Saksida** in **Jože Hrovat**, iz malomeščanske množice se dviguje še **Andrej Zalesjak** kot vzneseni Erich s himmlerjevsko pričesko in očali ter prav takimi uničujočimi prepričanji. In s pištolo, ki so ji pot utrdile že besede.

Mafijec v komediji

Streljanje se razlega tudi med komedijo *Tutošomato*, ki jo je na oder postavil režiser **Vito Taufer** ob asistenci **Tereze Gregorič**. Av-

tor besedil in songov **Iztok Mlakar**, navdihnjen s Shakespearovo *Ukročeno trmoglavko*, novo v nizu superuspešnih koprsko-novogoriških koprodukcij odpre z nagovorom občinstva, kmalu zatem pa smeh že žanje kot Baptisto Minola, nekakšen križanec med Pantalonejem iz *commedie dell'arte*, Marlonom Brandon iz *Botra* in Številko Ena iz *Alana Forda* - krut mafijski šef, pohoten starec in (ne)avtoritarna glava družine na invalidskem vozičku, pravzaprav voznem fotelju, ki se izkaže kot izvrsten komični rekvizit.

Kakor kralj Lear ima tudi vzkipljivi mafijec dve hčerki, ki komaj čakata na dediščino, in eno samosvojo, ki se požvižga na vse skupaj. **Urška Taufer** je ošabna in gospodovalna Chiara, **Tjaša Hrovat** Bianca, **Patrizia Jurinčič Finžgar** pa robata Katarina, ki se upira nerodnemu snubljenju "feminista" **Petruchia (Luka Cimprič)**. V vlogah tako bolj ali manj možatih spletkarjev, ki se po potrebi prelevijo v nič kaj zapeljive lahkoživke (kostumograf je **Matic Hrovat**),

nastopijo še **Žiga Udir**, **Rok Matek** in **Matija Rupel**.

Na minimalistični sceni **Voranca Kumarja** menjave prizorišč pojasnjujejo napisi v ozadju, pa še ti so odveč, saj so prostori takoj jasni že iz dogajanja in dialogov. Še posebej se obnese trio, v katerem igrajo kitarist **Matjaž Švigelj**, basist **David Šuligoj** in bobnar **Roman Kobal**. Ne poskrbijo le za odlično, večkrat udarno električno glasbo, ampak tudi za zvočne učinke, uglasene s kolobocijami.

Tudi v novi Mlakarjevi komediji se seveda obnese sočna narečna govorica, ki vsem igralcem sicer ne teče enako gladko, h komičnosti pa ključno prispevajo rime - tudi v dialogih, ne samo v songih, polnih sarkastičnega pretiravanja, ki smeši stereotipne poglede na žensko, šovinizem, samovšečnost, radikalni feminizem ...

Kakovostnejši humor zagotavljajo še besedne igre in žmohtne metafore, šibkejši pa so klišejski zapleti v komediji zmešnjav in zanašanje na smešnost moških, nerodno preoblečenih v ženske. •

Zgodbe iz Dunajskega gozda prikazujejo kopičenje zla v malomeščanski družbi.

V komediji Tutošomato se srečajo ostareli mafijec, vročekrvne ženske, nerodni moški ...

FOTO: PETER UHAN/SNG NOVA GORICA